

22. jaanuar 2026

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-554/24 P

Poola vs. Euroopa Komisjon (ajutiste meetmete tagasiulatuv tühistamine)

Euroopa Kohus jättis jõusse Üldkohtu otsuse, millega kinnitati, et Poola peab tasuma Turówi kaevanduse juhtumis määratud igapäevased karistumaksed (kokku u 68,5 miljonit eurot) ning Tšehhi Vabariigiga sõlmitud kokkulepe ei vabasta Poolat tagasiulatuvalt sellest kohustusest.

Tšehhi Vabariik esitas ELTL artikli 259 alusel 26. veebruaril 2021 hagi, milles palus tuvastada, et Poola Vabariik on rikkunud EL-i õigusaktidest tulenevaid kohustusi, pikendades pruunsöe kaevandamise luba kuueks aastaks ilma keskkonnamõju hindamata. Euroopa Kohtu asepresidendi 21.05.2021. a määrusega kohustati Poolat Turówi kaevanduses kaevandamine peatada kuni lõpliku kohtuotsuse kuulutamiseni.²

Poola ei täitnud seda korraldust ning seetõttu määras asepresident Poolale karistumaksena 500 000 eurot päevas, mis tuli tasuda Euroopa Komisjonile.

3. veebruaril 2022 sõlmisid Tšehhi Vabariik ja Poola kokkuleppe. Selle tulemusel lõpetas kohus asja menetluse ning Poolale määratud igapäevase karistumakse kohustus lõppes alates 4. veebruarist 2022.

Poola väitis, et kokkulepe tühistas ka tagasiulatuvalt kohustuse maksta määratud perioodilisi karistumakseid. Komisjon ei olnud sellega nõus. Kuna Poola ei maksnud karistumakseid, teatas Euroopa Komisjon, et tasaarvestab kuni 3. veebruarini 2022 tekkinud võlgnevuse Poolale EL-i eelarvest makstavate summadega. Tasaarvestatud põhisumma ulatus ligikaudu 68,5 miljoni euroni.

Poola esitas Üldkohtule kaks hagi viie tasaarvestusotsuse tühistamiseks, kuid kohus neid ei rahuldanud. Seejärel esitas Poola apellatsiooni Euroopa Kohtule, paludes tühistada Euroopa Komisjoni ja Üldkohtu otsused. Euroopa Kohus apellatsiooni ei rahuldanud.

Euroopa Kohus rõhutas, et ajutiste meetmete tagamiseks määratud karistumakseid ei saa tagasiulatuvalt tühistada, isegi mitte poolte kokkuleppe alusel. Karistumaksete eesmärk on EL-i õiguse jõustamine ning tegemist on õigusriigi põhimõtte kaitseks vajaliku meetmega.

[Pressiteade](#) (inglise keeles)

[Otsus](#)

¹ Lühiülevaates kajastatud lahendite kokkuvõtted põhinevad Euroopa Kohtu kodulehel avaldatud pressiteadetel. Vt ka https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7052/et/

² Vt Euroopa Kohtu asepresidendi 21.05.2021. a määrus asjas C-121/21 R

22. jaanuar 2026

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-144/24

Euroopa Komisjon vs. Ungari (täiendav kaevandamistasu)

Euroopa Kohus leidis, et Ungari täiendav kaevandamistasu rikub ELTL artiklist 49 tulenevat asutamisvabaduse põhimõtet.

Ungari oli oma määrusega kehtestanud teatavatele ehitusmaterjalidele, nagu liiv, kruus ja tsement, turuhinnast madalamad ametlikud hinnad. Kui ettevõtjad müüsid neid materjale turuhinnast kõrgemalt, pidid nad maksma määrusega kehtestatud täiendavat kaevandamistasu. Peamiselt olid selle tasu maksmiseks kohustatud ettevõtted pärit teistest liikmesriikidest. Samaaegselt olid ettevõtjad teise määruse alusel kohustatud säilitama valitsuse kehtestatud minimaalse kaevandamismahu, et mitte jääda oma kaevandamisõigusest ilma.

Euroopa Kohtu hinnangul muudab täiendav kaevandamistasu asutamisvabaduse kasutamise vähem atraktiivseks või isegi võimatuks, sest see võib takistada ettevõtetel teenimast investeeringutelt tulu. Tasu on näiliselt küll objektiivsel kriteeriumil põhinev, kuid mõjutab peamiselt ja süstemaatiliselt teistest liikmesriikidest pärit ettevõtteid, mistõttu kujutab see endast kaudset diskrimineerimist ettevõtte registrijärgse asukoha alusel. Tasu ei ole progresseeruv, selle suurus on fikseeritud 90%-le võrdlushinna ja müügihinna vahest.

[Pressiteade](#) (inglise keeles)

[Otsus](#)